

Anarkistinen kirjasto
Anti-Copyright

Aku Ankka – imperialistinen ideologia Disneyn sarjakuvissa

Anonyymi

1986

Aku Ankkako USAlaisen propagandan välineenä? Näin väittää Ariel Dorfman ja Armand Mattelert kirjassaan KUINKA AKU ANK-KAA LUETAAN. Tässä muutamia otteita ko. kirjasta suurimmaksi osaksi luvusta ”valta Aku Ankalle?”. Kirjasta enemmän kiinnostuneille tiedoksi, että kirja löytyy myös kirjastolta. Hyvin mielenkiintoista tekstiä.

Ei ole mitenkään uutta hyökätä Disneytä vastaan. Hänet on usein leimattu mielikuvituksen kauppamatkustajaksi, ”amerikkalaisen elämäntavan” propagandistiksi ja ”epätodellisuuden” puhe-mieheksi. Mutta tämä sinänsä oikeutettu kritiikki osuu tavallaan harhaan eikä havaitse Disneyn henkilöhahmojen todellista ydintä, sitä varsinaista vaaraa, jonka ne muodostavat Chilen kaltaisille maille. Uhka ei piile niinkään ”amerikkalaisessa unelmassa elämästä”. Kehitysmaille on vaarallinen se tapa millä Yhdysvallat unelmoi ja se, että tätä unelmaa tyrkytetään muille. Latinalaisamerikkalaisia pakotetaan näkemään itsensä muiden silmin.

Disneyn ideat ovat tietyn aineellisen kehitysvaiheen saavuttaneen yhteiskunnan tosimateriaalisia tuotteita. Ne edustavat arvo-

Anonyymi

Aku Ankka – imperialistinen ideologia Disneyn sarjakuvissa
1986

Vapauden Kaipuu #3 – 1986?

fi.theanarchistlibrary.org

jen, ideoiden ja normien ylärakennetta, joka muodostuu kehittyneen kapitalistisen yhteiskunnan omakuvan. Teollisuusporvaristo ujuttaa omakuvaansa muille sosiaalikerroksille kotimaassa ja ulkomailla. Palvelusektorin utooppista ideologiaa tarjotaan ainoana mahdollisena tulevaisuudenkuvana. Porvariston historiallinen etulyöntiasema luokkana heijastuu Disneyn universumin hierarkiasa, olipa sitten kyse sarjakuvia myyvän teollisuusimperiumin toimista tai sitten sarjojen henkilöhahmojen välisistä suhteista.

Mutta kuinka tämä hallitsevien luokkien sivistyksellinen päällysrakenne, joka edustaa metropolin etuja ja on sen tuotantovoimien kehityksen ristiriitojen tuote, voi saada niin suuren suosion ja vaikutusvallan kehitysmaissa? Eli miksi Disney on niin suuri uhka?

Perussyy on se, että Disneyn tuotteita tuodaan maahan monien muiden kulutustavaroiden kanssa. Kehitysmää on kehitysmää juuri siksi, koska se on riippuvainen valtakeskusten täysin vieraissa olosuhteissa taloudellisesti ja henkisesti tuotetuista tavaroista. Meidän maamme ovat raaka-aineiden viejiä ja päällysrakenteen ja kulttuurituotteiden maahantuojia. Me viemme maasta kuparia pitääksemme pystyssä ”yksituotteista” talouttamme ja saadaksemme kaikenlaista kaupunkirihkamaa. He taas tuovat meille koneita kuparin kaivamiseen ja tietysti coca colaa. Coca colan mukana kulkee kokonainen odotusten ja käyttäytymismallien verkko ja sen mukana tietynlainen yhteiskuntanäkemyksensä sekä menneen ja tulevan tulkintamalli. Ostaessamme maahan ulkomailla tuotettuja ja merkin saaneita teollisuustuotteita, me tuomme samalla maahan kyseisen yhteiskunnan kulttuurimuotoja. Historiallisesti on osoitettu, että kehitysmaita on pidetty jatkuvasti riippuvaisina kehittyneestä maailmasta kansainvälisen työnjaon avulla, joka estää taloudellisen riippumattomuuteen johtavaa kehitystä.

Vallan luovuttaminen Aku Ankalle merkitsee kehittymättömyyden markkinointia. Kolmannen maailman kansojen päivittäistä tuskaa tarjoillaan porvarillisen vapauden utopian höysteeksi. Viihteen aina avoinna oleva tarjoilupöytä myy kaikkia alikehitty-

neisyyden terveellisiä erikoisruokia. Se tarjoaa tasapainottomalle maailmalle tasapainottoman dieetin. Kolmannen maailman kurjuus pakataan ja purkitetaan kurjuutta aiheuttanutta kapitalismia varten. Sen jälkeen se heitetään köyhille takaisin muka ainoana mahdollisena ravintona. Disneyn lukeminen on kuin oman riistetyin tilansa tunkemista kurkusta alas hunajan kera.”